

Den øgede søgning til efterskolerne er også bemærkelsesværdig, da prisen på et efterskoleophold er steget ganske meget de senere år, så meget, at vi nu må sige, at det er ved at være på det kritiske niveau, som kan gøre det meget svært for lavindkomstgrupper at finansiere et efterskoleophold.

Endelig er der husholdningsskolerne og håndarbejdsskolerne, der koncentrerer sig om praktisk, kreativ og faglig undervisning i husholdnings- og håndarbejdsfag.

Som sagt støtter vi grundtanken i lovforslaget, herunder det nye vedrørende folkehøjskolerne, men der er gamle elementer fra Tvindsærloven, som vi mener bør fjernes eller i det mindste ændres.

Christian H. Hansen (DF):

Dansk Folkeparti vil altid stå varmt vagt om højskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Vi mener, at de førnævnte skoler er en del af det danske demokrati. Det er en helt speciel del af vores kultur og vores folkeoplysning, nogle skoler, som har nogle kvaliteter, som er værd at bevare.

Derfor hilser vi også dette lovforslag velkommen, og jeg synes, det er en meget passende agtelse, man har vist over for skolerne, at man med lovforslaget har forsøgt i meget stor udstrækning at følge Højskoleudvalgets forslag, således at folkehøjskolerne, efterskolerne, husholdningsskolerne og håndarbejdsskolerne får nogle vilkår, som er rimelige, og som gør det muligt for dem at fortsætte deres folkelige oplysningsarbejde i årene fremover.

Noget, som jeg ønsker at fremhæve som værende særdeles positivt efter Dansk Folkepartis opfattelse, er, at man nu præciserer begrebet værdigrundlag, og det er jo også Højskoleudvalget, der i sin rapport har foreslået, at det af en folkehøjskoles vedtægter skal fremgå, hvilket værdigrundlag skolen hviler på, og at værdigrundlaget formuleres i et alment sprog, som vil være offentligt tilgængeligt, og at det indgår som udgangspunkt for skolens selvevaluering.

På dette grundlag kan kommende elever i højere grad vurdere, om de ønsker at deltage på skolens betingelser. Jeg er opmærksom på, at nogle skoler gør det i dag, men har forstået, at det nu skal være sådan, at de skoler, som ved lovens ikrafttræden ikke har formuleret værdigrundlaget i vedtægterne, skal indføre det ved første vedtægtsjustering.

Det er dog også vigtigt, at selvevalueringen bliver foretaget grundigt, og at den efterfølgende kan læses i et sprog, som er forståeligt.

Dansk Folkeparti sætter også pris på, at de frie kostskoler igen får ret til betegnelsen: Privat, selvejende institution. Selv om dette ord ikke har stor juridisk eller forvaltningsmæssig betydning, finder vi det velkomment, at ministeren hermed anerkender afstanden mellem staten og de frie kostskoler.

Alligevel har vi i de senere år mærket, at Finansministeriet har iværksat stor nidkær granskning af folkehøjskolernes ansættelsesforhold for forstandere og lærere. Det sker med hjemmel i bl.a. § 9, som staten bruger til at gennemføre vilkår, der uden hensyn til højskolernes særlige forhold helt ned i detaljen skal ligne de statslige overenskomster. Dansk Folkeparti har meget svært ved at forstå statens interesse på dette punkt.

Jeg har valgt at tage nogle enkelte ting frem ud af de mange, vil jeg sige, overvejende positive elementer, der er i det her lovforslag. Men jeg er også opmærksom på, at de samvirkende invalideorganisationer er kommet med nogle indsigelser, som vi vil kigge på under det kommende udvalgsarbejde.

Men vi synes, at lovforslaget overordnet er fornuftigt, og vi vil medvirke til, at det får en sober og fornuftig udvalgsbehandling, således at lovforslaget snart kan blive vedtaget her i det høje Ting.

Susanne Clemensen (CD):

Tilbagegangen i elevtallet på folkehøjskolerne samt husholdnings- og håndarbejdsskolerne har naturligvis givet anledning til mange overvejelser om, hvilke formål højskolerne skal have i dag. Derfor behandler vi i dag i Folketinget et udspil til en helt ny lov om de frie kostskoler, hvor det særlig er højskolerne, der er i fokus.

Ét kan vi da heldigvis konkludere, hvilket Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler da heller ikke undgår at gøre opmærksom på i sit hørings svar af 22. november 1999: Efterskolerne har i de seneste 25-30 år gennemløbet en udvikling, som overgår de foregående 100 år, hvis der ses på elevtilgangen. Forklaringen er vel, at efterskolerne kan lidt af det samme, som folkehøjskolerne samt husholdnings- og håndarbejdsskolerne, men de har til gengæld den fordel, at de ikke skal vente på, at eleverne bliver knap 18 år.